

Journal of Social Sciences of Muş Alparslan University

YIL/YEAR: 2021 • CILT/VOLUME: 9 • SAYI/NUMBER: İDEKTA/CCMTIT

7 Aralık 2020 tarihinde Muş Alparslan Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde düzenlenen İslam Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlâkı II (Klasik Dönem- M. VII- XII. Yüzyıllar) Sempozyumu üzerine Özel Sayı

Special Issue on the International Symposium of the Criticism Culture and Morality of Tolerance in Islamic Thought II (Classical Period- AC. VII- XII Centuries) held on 7 December 2020 at Mus Alparslan University, Faculty of Islamic Sciences

Yazılarda ifade edilen görüş ve düşünceler yazarlarının kişisel görüşleri olup derginin ve bağlı bulunduğu kurumun görüşlerini yansıtmaz.

The opinions and views expressed in the papers published in the journal are only those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the journal and its publisher.

Journal of Social Sciences of Muş Alparslan University

Dağıtım Distribution

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yapılmaktadır Is made by Muş Alparslan University Institute of Social Sciences

2149-4622	:	e-ISSN	:	2149-4622
31/07/2021	:	Basım Tarihi	:	31/07/2021
Temmuz 2021	:	Yayın Sezonu	:	Temmuz 2021
9	:	Cilt	:	9
İDEKTA	:	Sayı	:	CCMTİT
2013	:	İlk Yayın Tarihi	:	2013
Muş	:	Basım Yeri	:	Muş
Yılda altı defa elektronik olarak yayınlanan uluslararası hakemli ve süreli yayındır	:	Yayın Türü	:	Is an international, periodical, double-blind peer-reviewed and online academic journal published bi-monthly
Türkçe ve İngilizcedir; ancak her sayıda ki makale sayısının en fazla üçte biri kadar olmak üzere diğer dillerdeki çalışmalara da yer verilebilir.	:	Yayın Dili	:	Turkish and English; however, studies in other languages may be included, up to a third of the number of articles in each issue.
Şubat, Nisan, Haziran, Ağustos, Ekim ve Aralık	:	Periyot	:	February, April, June, August, October and December
Muş Alparslan Üniversitesi	:	Yayıncı	:	Muş Alparslan University
Muş Alparslan Üniversitesi Külliyesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 49250, Muş/Türkiye	:	Adres	:	Muş Alparslan Üniversitesi Külliyesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 49250, Muş/Türkiye
anemon@alparslan.edu.tr	:	e-posta	:	anemon@alparslan.edu.tr
+90 436 249 49 49	:	Telefon	:	+90 436 249 49 49
+90 436 249 10 22	:	Faks	:	+90 436 249 10 22
http://dergipark.gov.tr/anemon	:	Ana Sayfa	:	http://dergipark.gov.tr/anemon

Yayın Kurulu • Editorial Board

Muş Alparslan Üniversitesi Adına Sahibi / Owner	Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT (Rektör) Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Baş Editör / Editor-in-Chief	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak ÇAKIN Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Misafir Editör / Guest Editor	Doç. Dr. Mahsum AYTEPE Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Editör / Editor	Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDIN Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Dil Editörleri / Language Editors	Arş. Gör. Arda DİNÇER Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Yayın Kurulu Üyeleri / Editorial Board Members	Arş. Gör. Şüheda Belkis BARAN Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Prof. Dr. Abdülcelil BİLGİN Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Prof. Dr. Alper KARADAĞ Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Prof. Dr. H. Mustafa AÇIKÖZ Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Prof. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Prof. Dr. Robert FREDERICKS Universidad Autonoma Benito Juarez De Oaxsaca/ Meksika
	Doç. Dr. Canser KARDAŞ Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Doç. Dr. Dilmurod ERNAZAROV Tashkent State University of Economics / Uzbekistan
	Doç. Dr. Gabur OZIEV International Islamic University / Malezya
	Doç. Dr. Mohammad Jaber THALJI Yarmouk University / Ürdün
	Doç. Dr. Mohd Roslan Bin Mohd NOR University of Malaya / Malezya
	Doç. Dr. Rahmi SAYLIK Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Doç. Dr. Berat ÇİÇEK Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Dr. Öğr. Üyesi Irena Rajchinovska PANDEVA Ss. Cyril and Methodius University / Makedonya
	Dr. Öğr. Üyesi Orhan KESKİNTAŞ Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Dr. Öğr. Üyesi Şirin GÜL Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
	Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya ÇAM Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye
Sekreteryası / Secretariat	Arş. Gör. Dr. Aslıhan YENİÇERİ ALTINTAŞ
Dizgi/ Layout Editor	Öğr. Gör. Osman TEKELİOĞLU
	Arş. Gör. Ayşe Nur LEBLEBİCİER
Grafik Tasarım / Design	Arş. Gör. Okan KELEŞ
	Öğr. Gör. Tuğba ADIGÜZEL

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 9 • Sayı/Number: İDEKTA/CCMTİT

Amaç ve Kapsam Aims and Scope

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (anemon), sosyal ve beşeri bilimler alanında özgün ve nitelikli çalışmalarını bilimsel bir yaklaşımla ele almak amacıyla yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi 2018 yılından itibaren Şubat, Nisan, Haziran, Ağustos, Ekim ve Aralık sayıları olmak üzere yılda altı defa düzenli olarak yayımlanmaktadır.

anemon'da yayımlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu, yazarlarına aittir. Yayımlanan yazıların bütün yayın hakları Muş Alparslan Üniversitesi'ne ait olup yayıncının izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınmaz.

anemon'da sosyal bilimlerle (dil bilimi, din bilimleri, edebiyat, eğitim bilimleri, felsefe, güzel sanatlar, iktisat, işletme, maliye, psikoloji, siyaset bilimi, sosyoloji, tarih, uluslararası ilişkiler vb.) alakalı konularda özgün ve nitelikli bilimsel çalışmalar yer almaktadır. Dergilerimizde yayınlanan tüm makaleler çevrimiçi olarak erişime açıktır ve makale yayını için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Journal of Social Sciences of Muş Alparslan University (anemon) is a peer-reviewed international journal that publishes original and qualified works with a scientific approach in the fields of social sciences and human sciences. The Journal is published bimonthly in February, April, June, August, October and December starting from 2018 by Mus Alparslan University.

Scientific and legal liabilities of the articles published in anemon belong to the authors. The copyrights of the works that are published in the journal are transferred to Muş Alparslan University. No part of this publication may be duplicated and published elsewhere including electronically without permission of the Publisher.

anemon focuses on, but not limited to the following topics: business, economics, educational sciences, finance, fine arts, history, international relations, linguistics, literature, philosophy, political science, psychology, sociology and theology, etc. All articles published in our journals are open access and freely available online. All articles published in our journals are open access, freely available online and no fee is charged for publishing articles

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (anemon) aşağıdaki indekslerde taranmaktadır:

Journal of Social Sciences of Muş Alparslan University (anemon) indexed and abstracted in:

TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin (Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı)
Index Copernicus
ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler İndeksi)
CiteFactor (Academic Scientific Journals)
COSMOS IF (Cosmos Impact Factor)
CrossRef DOI (Digital Object Identifier)
DRJI (Directory of Research Journals Indexing)
ESJI (Eurasian Scientific Journal Index)
Idealonline
IJJIF (International Innovative Journal Impact Factor)
InfoBase Index
ISAM (TDV İslâm Araştırmaları Merkezi)
JIF (The Journals Impact Factor)
JournalTOCs (Journal Tables of Contents)
OAJI (Open Academic Journals Index)
ResearchBib (Academic Resource Index)
SciLit
SIS (Scientific Indexing Services)
SOBIAD (TR Sosyal Bilimler Atıf Dizini)
TEİ (Türk Eğitim İndeksi)
UIF (Universal Impact Factor)

TUBITAK ULAKBİM TR Index (Social Sciences and Humanities Database)
Index Copernicus
ASOS Index (Academia Social Science Index)
CiteFactor (Academic Scientific Journals)
COSMOS IF (Cosmos Impact Factor)
CrossRef DOI (Digital Object Identifier)
DRJI (Directory of Research Journals Indexing)
ESJI (Eurasian Scientific Journal Index)
Idealonline
IJJIF (International Innovative Journal Impact Factor)
InfoBase Index
ISAM (TRF Center for Islamic Studies)
JIF (The Journals Impact Factor)
JournalTOCs (Journal Tables of Contents)
OAJI (Open Academic Journals Index)
ResearchBib (Academic Resource Index)
SciLit
SIS (Scientific Indexing Services)
SOBIAD (TR Social Sciences Citation Index)
TEI (Index of Turkish Education)
UIF (Universal Impact Factor)

Yıl/Year: 2021 • Cilt/Volume: 9 • Sayı/Number: İDEKTA/CCMTİT

Danışma Kurulu	Advisory Board
Prof. Dr. Abdullah KIRAN Muş Alparslan Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Mesut IDRİZ International University of Sarajevo / Bosna Hersek
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN İstanbul Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Muhittin MACİT Türkiye Yazma Eserler Kurumu / Türkiye
Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA Mardin Artuklu Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Mustafa AYDIN Stratejik Düşünce Enstitüsü / Türkiye
Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU Uludağ Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK Marmara Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Ali TAŞKIN Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Mustafa YAĞBASAN Fırat Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Ali UZUN Ondokuz Mayıs Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Ramazan YELKEN Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Bayram COŞKUN Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Recai AYDIN International University of Sarajevo / Bosna Hersek
Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Saffet KÖSE İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Erdal BAYKAN Necmettin Erbakan Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Şamil DAĞCI Ankara Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Erdoğan ERBAY Atatürk Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Şahabettin YALÇIN Bingöl Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Eyyup Günay İSBİR İstanbul Aydın Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Şehmus DEMİR Gaziantep Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Güven SAYILGAN Ankara Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Tuncer ASUNAKUTLU Bakırçay Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Turgay UZUN Muğla Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM Necmettin Erbakan Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Veli URHAN Gazi Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. İsmail TAŞ Necmettin Erbakan Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Yasin AKTAY Stratejik Düşünce Enstitüsü / Türkiye
Prof. Dr. Kazım YOLDAŞ Uludağ Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. M. Sait ŞİMŞEK Necmettin Erbakan Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Mahfuz SÖYLEMEZ İstanbul Üniversitesi / Türkiye	Prof. Dr. Mustafa ÇEVİK Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Hüseyin BİLGİN İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye	Doç. Dr. Mohammad Jaber THALJI Yarmouk University / Ürdün
Doç. Dr. Ali UTKU Atatürk Üniversitesi / Türkiye	Doç. Dr. Mohd Roslan Bin Mohd NOR University of Malaya / Malezya
Doç. Dr. Bülent SÖNMEZ İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye	Doç. Dr. Recep ASLAN Gaziantep Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Durmuş Çağrı YILDIRIM Namık Kemal Üniversitesi / Türkiye	Doç. Dr. Saim KAYADİBİ International Islamic University / Malezya
Doç. Dr. Elşen BAĞIRZADE Azerbaijan State University of Economics / Azerbaycan	Doç. Dr. Samira AL-KHAWALDEH The University of Jordan / Ürdün
Doç. Dr. Emin ÇELEBİ İnönü Üniversitesi / Türkiye	Doç. Dr. Södabe SALIHOVA Azerbaijan State University of Economics / Azerbaycan
Doç. Dr. Fariz AHMADOV Azerbaijan State University of Economics / Azerbaycan	Dr. Öğr. Üyesi Bagdagul MUSSA The University of Jordan / Ürdün
Doç. Dr. Mahmoud JARAN The University of Jordan / Ürdün	Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja AKBULAEV Azerbaijan State University of Economics / Azerbaycan

İÇİNDEKİLER • CONTENTS

EDİTÖRÜN NOTU / EDITOR'S NOTE

Misafir Editörden... 7

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Abdulalim DEMİR 9

İmâmiyye Şiâsi'nin Aşere-i Mübeşşere'ye Yaklaşımı
Imamiyyah Shia's Approach to Ashra Mubashra

Abdullah ARCA 17

İbn Hazm'ın Mürcie'den Saydığı Ekollerin İman Tanımlarına Yöneltiltiği Eleştiriler
The Criticism of Ibn Hazm Towards the Definitions of Faith of Theological Ecoles Considered As Murjah

Abdulvasif ERASLAN 25

Ehl-i Hadis ile Mu'tezilî Kelamcılarının Eleştiri Üslubu Üzerine
An Evaluation on The Criticism Style of the Ahl al-Hadith and Mu'tazilite Theologian

Bayram KANARYA 33

İbn Kuteybe'nin İhtilafî Hadislerle Yaklaşımı -Te'vilü Muhtelif'l-Hadîs Eseri Örneğinde-
Ibn Qutayba's Approach to The Controversial Hadiths -In the Example of Work Ta'vilü Mukhtelif al-Hadîth-

Bedri ASLAN 45

Malikilerin İmam Şâfiî Eleştirisi: İbnü'l-Lebbâd'ın "Kitabu'r-Redd Ala's-Şafiî" Adlı Kitap Örneğinde
The Mâlikis' Criticism of the İmam Shafi'i : In the Example of the Ibn Al-Lebbad's Book "Kitabu'r-Redd Ala's-Shafi'i"

Büyümin ERUL 53

Eleştiren ve Eleştirilen Bir Sahabî Olarak Hz. Aişe
Hz. Aisha As A Critical And Criticized Companions

Ekrem UYSAL 63

Bâkîllânî'nin Nübüvveti İspat Noktasında Berâhime'nin Eleştirilerine Verdiği Cevaplar
Answers of Al-Baqillani to Criticism of Berahime in Terms of Substantiation of Prophethood

Ertuğrul CESUR 71

Klasik Dönem İslam Düşüncesinde Dünya Merkezli Evren Algısı ve Teolojik Nedenleri
World-Centered Perception of the Universe in Classical Period Islamic Thought and Its Theological Reasons

Mahsum ASLAN 79

Bir Talebenin Hocasına Eleştirileri: İmâmü'l-Haremeyn El-Cüveynî- Ebu'l-Kâsım El-Fûranî Örneği
A Student's Criticism of His Teacher: The Example of İmam Al-Haramayn Al-Juwayni and Ebu'l-Kasım Al-Furani

Mehmet DALKILIÇ 87

İlk Dönem Hilâfet Tartışmalarında Abbâsîlerin Konum ve Tutumu (M. 632-750)
The Position and Attitude of Abbâsids in the Early Caliphate Debates (A.D. 661-750)

Mehmet Sami BAGA 95

Mu'tezilî Bir Kelâmçının Gözünden Filozofların Yaratma Görüşü: İbnü'l-Melâhimî'nin Eleştirileri
Creation Approach of Falâsifa through the Eyes of a Mu'tazilite Mutakallim: Critiques of Ibn al- Malâhimî

Nesim AYTEPE 105

İskenderiye Okulu ve İslam Düşüncesi Üzerindeki Etkileri
Alexandria School and Its Effects On Islamic Thought

Nesim SÖNMEZ 117

Baba Tâhir-i 'Uryân'ın Eserlerinde Bireysel ve Toplumsal Eleştiri
Individual and Social Criticism in Baba Tahir-i 'Uryan's Works

<i>Rafiz MANAFOV, Adem AKMAN</i> Akılsal Zorunluluk ve Dinî Meşruiyet Bağlamında İbn Rüşd'ün Felsefe Savunusu The Defense of Philosophy According to Averroes in the Context of Rational Necessity and Religious Legitimacy	131
<i>Recep ASLAN</i> Tarihten Günümüze Kur'an ile Yetinme Söyleminin Kiriği Criticism of the Discourse of Confining Oneself to the Quran From History to Today	141
<i>Rifat YILDIZ</i> Fikhî Eleştiri Bağlamında İbn Abdülber'in Zâhirîleri Eleştirisi Ibn Abd al-Barr's Criticism of the Zâhirîs in the Context of Fiqhi Criticism	149
<i>Sadrettin BUĞDA</i> Gazzâlî'nin Eleştiriyeye Yaklaşımı ve Mezheb İmâmılarına Yönelik Eleştiri Üslûbu Al-Ghazali's Approach To Criticism And His Criticism Style Towards The Madhhab Imams	161
<i>Teceli KARASU</i> Din Eđitiminde Eleştirel Düşünme ve Öz Eleştiri Critical Thinking and Self-Criticism in Religious Education	169
<i>Yusuf BATAR</i> Fuat Sezgin'in Tespitleri Işığında İslam Düşünce Geleneğinde Eleştiri Kültürünü Besleyen Temel Dinamikler Fundamental Dynamics Feeding the Culture of Criticism in the Tradition of Islamic Thought in the Light of Fuat Sezgin's Findings	179
<i>Yusuf EŞİT</i> İmâmü'l-Haremeyn El-Cüveynî'nin Muğîsü'l-Halk Fî Tercîhi'l-Kavli'l-Hakk Adlı Eserinde Ebû Hanife'ye Yönelik Eleştirileri The Criticism Of Imam Al-Harameyn Al-Juwayni About Ebu Hanife In The Work Named Of Mughith Al-Khalq Fî Tarjih Al-Qawl Al-Haqq	187
<i>Ahmet YALÇIN</i> Hanbelî - Eş'arî İhtilafının Tahammül Ahlakı Bağlamında Deđerlendirilmesi The Evaluation of the Hanbali - Ashari Conflict in the Context of the Ethics of Endurance	195
<i>Mehmet SALMAZZEM</i> Kur'an'daki Mübhemâtın İdeolojik Yorumu: Kummî Örneği The Ideological Interpretation of Mubhemâtul-Qur'an: The Case of Kummî	203
<i>Mesut YİĞİT</i> İmâm Kuşeyrî'nin Hallâc-ı Mansûr'u Müdafaası Imam Kuşeyrî's Defense Of Khallâc Al-Mansour	213
<i>Yazım Kuralları / Author Guidelines</i>	223
<i>Deđerlendirme Süreci / Peer Review Process</i>	227
<i>Yayın İlkeleri / Editorial Principles</i>	229

Okuyucu Mektupları / Letters

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde (anemon) yayımlanan çalışmalar hakkındaki değerli görüşlerinizi, yorumlarınızı ve önerilerinizi lütfen dergi editörüne iletiniz.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak ÇAKIN
m.burakcakin@alparslan.edu.tr